

Frederikshavn Kommune
Rådhus Allé 100
9900 Frederikshavn

Tlf. +45 98 45 50 00
post@frederikshavn.dk
www.frederikshavn.dk
CVR-nr. 29189498

24. august 2026

Høring - Forslag til restaureringsprojekter i vandløb vandområde nr. o7860_b

Frederikshavn kommune sender hermed restaureringsforslag for vandområde nr. o7860_b, der består af vandløbene Tøsbæk-Spånbæk og Tilløb fra Stagsted Frederikshavn Kommune.

Sagsnummer: GEO-2025-03257
Dokumentnummer: 8892978

Sagsbehandler:
Mikkel Hostrup Christensen

Sagsfremstilling

Direkte telefon:
+45 9845 6372

Vandområde o7860_b er udpeget til at skulle opnå "God økologisk tilstand".
Frederikshavn Kommune

Projektets indsatsbeskrivelse kan ses på næste side.

Offentliggørelse

Projektforslaget offentliggøres på kommunens hjemmeside d. 24. august. Tilladelsen må ikke tages i brug, før klagefristens udløb.

Har du spørgsmål eller vil besvare brevet

Brug svarmuligheden i e-Boks eller Virk.dk, hvis du har modtaget brevet digitalt.

Har du ikke digital adgang, kan du:

1. skrive til Frederikshavn Kommune, Rådhus Allé 100, 9900 Frederikshavn
2. ringe til det direkte nummer eller til kommunens hovednummer
3. henvende dig i Borgerservice i Frederikshavn, Sæby eller Skagen
- dog ikke onsdag

Oplys *altid* sagsnummeret, som du kan se i højre kolonne.

Med venlig hilsen

Mikkel Hostrup Christensen
Biolog / Vandløbsmedarbejder

Forfatter:
Mikkel Hostrup Christensen

Emne:
Forundersøgelse for 2021_1
o7860_b Tøsbæk 1

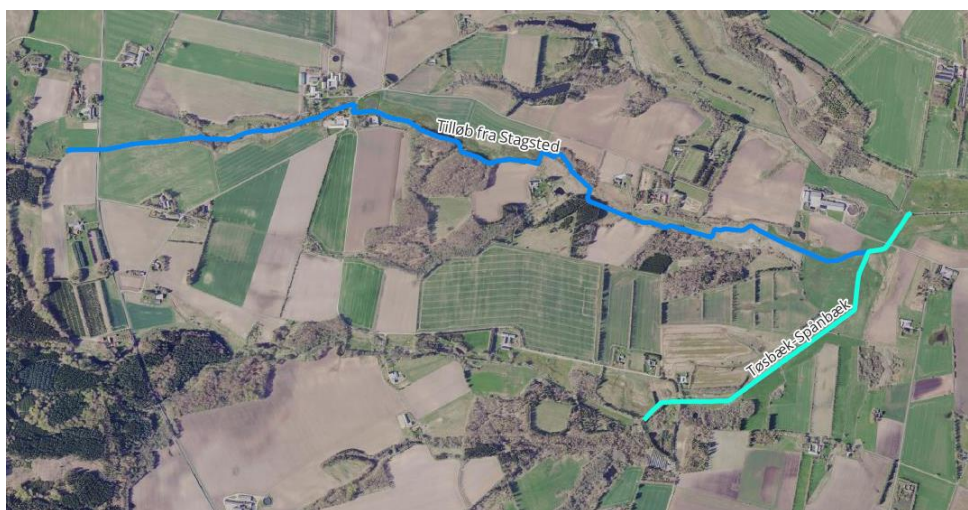
INDSATSBEKRIVELSE o7860_B TØSBÆK 1

Indhold

1. Redegørelse for vandløbsrestaureringer i vandløbsforekomsten	2
2. Redegørelse for anlægstekniske muligheder	4
3. Konsekvenser for vandløbs biologiske forhold	6
4. Konsekvenser for Natura 2000 og/eller beskyttede arter	7
5. Oversigt over berørte lodsejere og deres holdning	8
6. Beskrivelse af eventuelle afværgeforanstaltninger	8
7. Budget for etablering af projektet	Error! Bookmark not defined.
8. Behov for tilladelser m.v.	Error! Bookmark not defined.

Redegørelse for vandløbsrestaureringer i vandløbsforekomsten

Vandområde o7860_b består af to vandløb: Tøsbæk-Spånæk, som er hovedløbet, samt Tilløb fra Stagsted. Vandområdet er en forgrening i Voer Å vandløbssystemet.

Figur 1: Vandområde o7860

Begge vandløb fremkommer ensartede og overvedligeholdte med stejle brinker og ensformet, stivstænglet vegetation samt enkelte grupper af træer. Observationerne støttes op af DTU's observationer (Tabel 1).

Tøsbæk-Spånæk er et offentligt vandløb og Tilløb fra Stagsted er et privat vandløb.

Tabel 1: Beskrivelse af vandløbene fra: Jørgen Skole Mikkelsen og Andreas Svarer, 2023. Plan for fiskepleje i Voer Å. Faglig rapport fra DTU Aqua, Institut for Akvatiske Ressourcer, Sektion for Ferskvandsfiskeri og -økologi, nr. 97.

Tøsbæk-Spånæk, nævnt som station 33 og 34	Tilløb fra Stagsted, nævnt som station 40 og 41
Gennemsnitsbredde: 1,6 m. Dybde: 3-110 cm. Længde: ca. 3,2 km. I den resterende del af bækken, som er stærkt udrettet, har Voer Å Sportsfiskeforening gennemført en række tiltag siden seneste undersøgelse i 2012. På strækningen ned mod Flauenskjoldvej (st. 31) og videre til den nedlagte minkfarm ved st. 32 har foreningen fjernet udbredt vegetation i form af bittersød natskygge samt pil m.m., som dannede en tæt prop i åen. Der blev også skabt forbedrede passageforhold ved en gammel tørvegrav, som var helt sammengroet, således at vandet kun sivede diffust gennem denne. Desuden er der udlagt fire gydebanker mellem st. 31 og 32. Nedstrøms st. 33 er der suppleret med gydegrus på sammenlagt 50-60 m vandløbstrækning. Som i 2012 anbefales det at udlægge større skjulesten ved Lykkesholmvej (Avnkødt Bro, st. 33) for at øge variationen og skjulemulighederne. Der blev fundet naturlig ørredyngel på alle fire undersøgte stationer med tætheder væsentligt over resultatet fra 2012.	Gennemsnitsbredde: 1,0 m. Dybde: 2-15 cm. Længde: ca. 3,8 km. Er på den øverste del ved Flauenskjoldvej (st. 39) en udrettet grøft med blød bund og ubetydelig vandføring. Godt 1 km længere nedstrøms ved Stagstedvej (st. 40) er vandføringen bedre. Her er der jævn-god strøm og klart vand, men bunden er næsten udelukkende sandet. Da der er en høj grad af sandvandring, vil en evt. udlægning af gydegrus formentlig hurtigt sande til, hvis ikke der samtidig etableres et sandfang eller sandtilførslen stoppes ved kilden. Der er et mindre rørstørt på ca. 5 cm ved udløbet af røret under Stagstedvej. Også længere nedstrøms ved Stagstedhedevej (st. 41) er der betydelig sandvandring. Lige nedstrøms vejen er der udlagt grus og sten for at udjævne det fald på ca. 25 cm, som blev fundet ved undersøgelsen i 2012. Der blev elfisket på de to nederste stationer, men kun på st. 41 blev der fundet nogle få ørredyngel. I 2012 blev der ikke fundet ørred i bækken.

Vandområdet er i Vandområdeplan 2 (hvor forundersøgelsestilsagnet er givet) udpeget med virkemidlet "Udlægning af grøft materiale". I gældende Vandområdeplan 3 er vandområdet udpeget med virkemidlet "Mindre strækningbaserede restaureringer". Da tilsagn til realisering skal søges hjem med udgangspunkt i virkemidlet "Mindre strækningbaserede restaureringer", som giver større fleksibilitet end "Udlægning af grøft materiale", er der taget udgangspunkt i dette i forundersøgelsen.

Redegørelse for anlægstekniske muligheder

Tabel 2 er oplistet de foreslåede restaureringsindsatser.

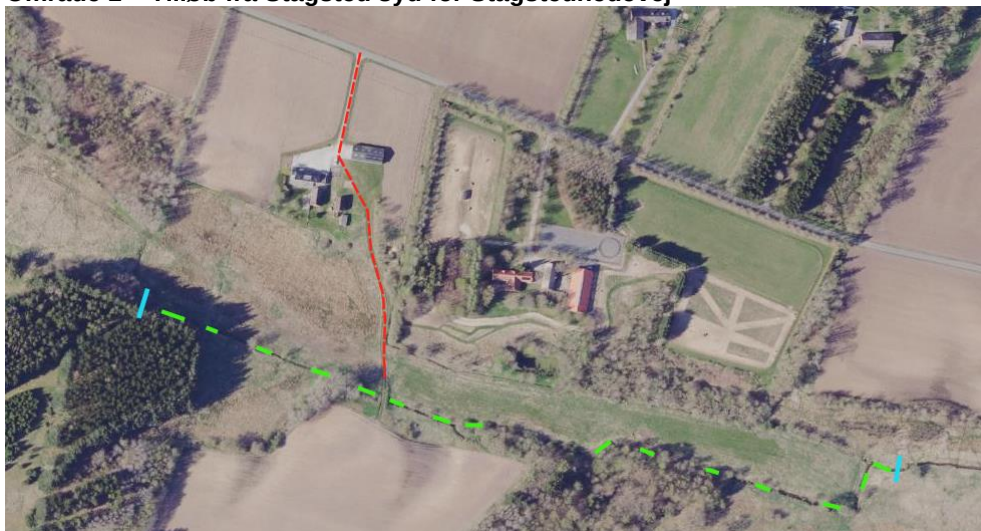
Tabel 2: Beskrivelse af restaureringsindsatserne

Indsats	Beskrivelse
Nøddesten	Sten, som er 16-32 mm lange.
Håndsten + Singels	Sten, som er 32-80 mm lange.
Skjulesten	Sten, som er 10-20 cm lange. Skjulesten udlægges 1-2 stk pr løbende meter med et rodet udtryk
Gydegrus	Stenblanding af 85 % nøddesten og 15 % skjulesten. Gydegruset kan enten udlægges rodet, som gydebanker eller som strømrønde.
Rodet	Gydegruset udlægges uden en egentlig form.
Gydebanker	Gydegruset udlægges med et fald på ca. 5 ‰ over ca. 10 m.
Strømrønde	Gydegruset udlægges på en måde, så der fremelskes en strømrønde.
Bundudskiftning	Opgravning af 20 cm af vandløbets bund, hvorefter der udlægges et lag af 40 cm tykt gydegrus som strømrønde.

I nedenstående beskrivelse er vandområdet inddelt i mindre strækninger, og det er beskrevet, hvordan indsatserne skal anvendes.

I beskrivelsen er mængderne af den opgravede vandløbsbund samt det udlagte materiale beregnet med en korrektionsfaktor på 1,4.

Område 1 – Tilløb fra Stagsted syd for Stagstedhedevej

Figur 2: Område 1 (mellem de blå streger). Adgangsvejen er markeret med rød, mens bundudskiftningen er markeret med grøn.

Området ned til vandløbet består af enge, som formentligt tidligere har været afgrænsningsarealer.

Der skal udvælges 15 strækninger á 4-6 meter, hvor bunden udskiftes. Der vælges fortrinsvis områder med blød, sandet bund og områder med lodden dueurt og pindsvineknop, som skal fjernes. Der er beregnet ca. 75 meter bundudskiftning svarende til 21 m³ jordopgravning og 42 m³ gydegrus.

Der skal udlægges 1-2 skjulesten pr. løbende meter svarende til 540 skjulesten.

Det er muligt at køre ned til vandløbsdelen fra Stagstedhedevej med mulig oplagsplads ved lodsejer efter nærmere aftale. Restaureringen og den efterfølgende udglatning af det opgravede materiale kan udføres fra nordsiden af vandløbet.

Område 2 - Hvor Tøsbæk-Spånæk løber under Lykkesholmvej

Figur 3: Område 2 (mellem de blå streger). Gydebankerne er markerede med hvid.

Området har et godt fald, med strøm og er næsten grødefrit grundet skygning fra træer.

Der skal udlægges 3 gydebanker nedstrøms Lykkesholmvej svarende til 12,6 m³ og 885 skjulesten jævnt fordelt over hele strækningen.

Område 3 - Hvor Tilløb fra Stagsted løber ud i Tøsbæk-Spånæk

Figur 4: Område 3 (mellem de blå streger). De mulige adgangsveje er markerede med rød. Bundudskiftningerne er markerede med grøn. Udlægningen af gydegruset er markeret med hvid.

Område 3 omfatter de nederste 540 meter af Tilløb fra Stagsted samt to strækninger af Tøsbæk-Spånæk på hhv. 270 meter opstrøms Stagstedhedevej og 190 meter nedstrøms Stagstedhedevej.

Tilløbet er, som opstrøms i område 1, overgroet af stivstænglet vegetation. Som indsats skal der skiftes bund på ca. 100 meter svarende til opgravning af 44,8 m³ jord og udlægning 89,6 m³ grus på strækningen. Der udvælges 10-15 mindre strækninger á 6-10 meter.

I Tøsbæk-Spånæk, opstrøms indløbet fra tilløbet, er faldet dårligt. Der udvælges 10 delstrækninger á 5 meter, hvor der udlægges grus enten for at forstærke strømrønden eller rodet for at skabe variation. Der er beregnet 21 m³ grus til indsatsen.

På delstrækningen nedstrøms Stagstedhedevej er faldet bedre, og nedstrøms Stagstedhedevej skal udlægges to gydebanker. Der er beregnet 8,4 m³ grus til indsatsen.

Hele område 3 strækker sig over ca. 1000 meter vandløb og der skal udlægges i alt 1500 skjulesten jævnt fordelt over hele strækningen.

Konsekvenser for vandløbets biologiske forhold

Vandløbenes ensformige fysiske karaktistika med overbred bund og dårlig strøm begunstiger planter, smådyr og fisk, som ikke er forbundet med "God økologisk tilstand". Efter realiseringen vil der være en mere varieret fysik med bedre strøm og flere små habitater, der kan forbedre den økologiske tilstand.

Beskyttet natur og arter samt konsekvenser for Natura 2000 og beskyttede arter

Hele vandområdet er beskyttet natur. Restaureringen vil derfor kræve dispensation fra Naturbeskyttelsesloven. Restaureringen har til formål at forbedre de naturlige forhold i vandløbene og der kan derfor meldes dispensation.

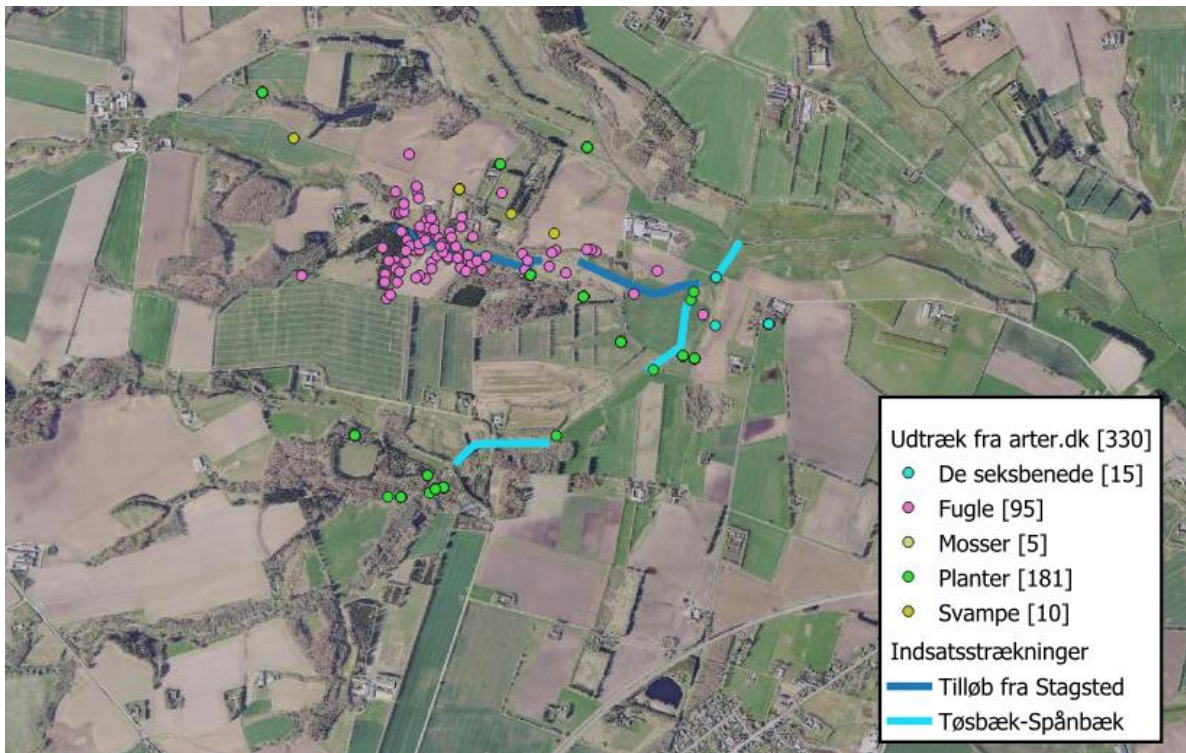
Nordsiden af område 1 er ligeledes beskyttet natur (eng), hvorfor det også kræver dispensation at lave udglatningen af det opgravede materiale. Engen er en gammel mark og er ikke af høj naturværdi. Projektet forventes udført i en tør periode mellem oktober og marts, hvor dyr og planter ikke påvirkes. Det opgravede sediment udglattes i et tyndt lag, max 10 cm. Udglatningen vurderes at påvirke engen neutralt. Restaureringen hæver vandspejlet og skaber en bedre kontakt mellem eng og vandløb, hvilket forbedrer begge naturtyper. Med udgangspunkt i ovenstående forventes det, at der kan meldes dispensation til restaureringen.

Arterne bæklampret (*Lampetra planeri*) og odder (*Lutra lutra*) forventes at blive påvirket positivt, da der skabes mere variation, hvilket potentielt giver nye gyde- og fourageringsområder.

Der er desuden udtrukket data om observationer fra arter.dk (Figur 5). Ingen af de observerede arter er beskyttede. Under besigtigelsen i forundersøgelsen blev der fundet to brune frøer (*Rana sp.*, ingen billeder.) som muligvis var spidssnude frøer. Spidssnude frøer er beskyttede under Habitatdirektivets bilag IV. Uanset arten kræver æg og haltetusser vandhuller, mens de voksne frøer kræver fugtige enge/moser som habitat.

Vandområdet ligger omkring 4 km fra nærmeste Natura 2000-område, Natura 2000 område nr. 217 Nymølle Bæk og Nejsum Bæk.

Nymølle Bæk er en del af Voer Å-systemet, men restaureringen vurderes kun at påvirke vandløbet og de øvrige naturtyper i udpegningsgrundlaget neutralt. Dette begrundes med afstanden til Natura 2000-området og den ringe forbindelse, der er mellem indsatsområdet og Natura 2000-området.

Figur 5 Udtræk fra arter.dk

Oversigt over berørte lodsejere og deres holdning

Der er 15 lodsejere i området. Lodsejerne har udtalt sig neutrale til positive om projektet. Lodsejeren i Område 1 har sagt god for, at drænrør kan ødelægges, hvis de er i vejen for opgravning.

Grundet GDPR holdes ejerlisten internt i kommunen.

Beskrivelse af eventuelle afværgeforanstaltninger

Der forefindes ikke tekniske anlæg, såsom dambrug, langs strækningen.

Kommunen har foretaget en LER-undersøgelse, som påviste, at der ikke var registreret forsyningsledninger mm. i projektområdet

Der skal ikke anvendes nogen afværgeforanstaltninger.